

Investigating the effectiveness of the aesthetic education package based on learning experiences on the academic attitude of female students

Leila Ali Balandi¹, Khosro Rashid², Abolghasem Yaghoobi³, Rasoul Kord Noghabi⁴

1. Ph.D Candidate in Educational Psychology, Faculty of Economics And Social Sciences, Bu-Ali Sina University, Hamedan, Iran. E-mail: Leila.alibolandi25@gmail.com

2. Associate Professor, Department of Psychology, Faculty of Economics And Social Sciences, Bu-Ali Sina University, Hamedan, Iran. E-mail: khosrorashid@yahoo.com

3. Professor, Department of Psychology, Faculty of Economics And Social Sciences, Bu-Ali Sina University, Hamedan, Iran. E-mail: yaghoobi@basu.ac.ir

4. Associate Professor, Department of Psychology, Faculty of Economics And Social Sciences, Bu-Ali Sina University, Hamedan, Iran. E-mail: rkordnoghabi@gmail.com

ARTICLE INFO

Article type:

Research Article

Article history:

Received 10 September 2022

Received in revised form 08 October 2022

Accepted 14 November 2022

Published Online 22 December 2023

Keywords:

Aesthetics education package based on learning experiences, Academic attitude, Female students

ABSTRACT

Background: Attitudes play an essential role not only in the academic field but also in the whole life of students and their activities, and they are one of the main factors in understanding individual and social behaviors and self-acceptance. Previous studies have shown that aesthetics can be considered as an effective method in improving students' attitudes in schools, However, there is a research gap regarding the effectiveness of aesthetic education based on learning experiences on the academic attitude of female students.

Aims: The present study was conducted with the aim of investigating the effectiveness of the aesthetic education package based on learning experiences on the academic attitude of female students.

Methods: The present research method was a semi-experimental pre-test-post-test type with a control group. The statistical population of the research included all female students of the first secondary level of Hamadan city who were studying in the academic year of 2020-2021. The statistical sample of the research (40 people) was selected through multi-stage random cluster sampling and randomly assigned to two experimental and control groups. Aesthetics education intervention based on the theory of learning experiences (researcher-made) was implemented for 10 sessions of 45 minutes for the members of the experimental group, But the members of the control group did not receive any training. The data collection tool in this research was the academic attitude questionnaire (Seker, 2011). The data analysis in the present study was done using the one-variable analysis of variance test and using the SPSS-22 software.

Results: The data obtained from covariance analysis in this research showed that the teaching of aesthetics educational package based on learning experiences was significant on the academic attitude of female students ($P < 0.01$).

Conclusion: The results obtained from the present study showed that aesthetic education made students show a positive academic attitude in learning, In other words, paying attention to students' emotions and feelings can improve their academic attitude.

Citation: Ali Balandi, L., Rashid, Kh., Yaghoobi, A., & Kord Noghabi, R. (2023). Investigating the effectiveness of the aesthetic education package based on learning experiences on the academic attitude of female students. *Journal of Psychological Science*, 22(130), 1991-2003. [10.52547/JPS.22.130.1991](https://doi.org/10.52547/JPS.22.130.1991)

Journal of Psychological Science, Vol. 22, No. 130, 2023

© The Author(s). DOI: [10.52547/JPS.22.130.1991](https://doi.org/10.52547/JPS.22.130.1991)

✉ **Corresponding Author:** Leila Ali Balandi, Ph.D Candidate in Educational Psychology, Faculty of Economics And Social Sciences, Bu-Ali Sina University, Hamedan, Iran.

E-mail: Leila.alibolandi25@gmail.com, Tel: (+98) 9185042044

Extended Abstract

Introduction

Attitudes play an essential role not only in the academic field but also in the whole life of students and their activities, and they are one of the main factors in understanding individual and social behaviors and self-acceptance. If there is more information about students' attitudes, their behavior can be better understood and predicted. And this is an important issue because understanding the social and group behaviors of students in school and during academic activities can be effective in improving the process of education and acceptance of students themselves (Duman & Yavuz, 2018).

Academic attitude refers to a person's belief towards participating in any kind of learning, understanding knowledge-based concepts and also its applications (Topalã, 2014). Having a positive academic attitude is associated with high motivation to participate in the learning process, which can lead to higher academic performance and pave the way to become an independent learner and increase self-acceptance (Malmström & Öqvist, 2018). Students who have a positive academic attitude have higher self-efficacy, They are persistent and stable in the learning process and experience fewer failures, Because they already have a positive attitude towards the learning process, which makes them benefit more from acquiring information and knowledge (Paloş et al., 2019).

Regarding the attitude towards education and training, various internal and external factors are effective on students' motivation and attitude, among which, the learning environment and the students' perspective on the method and process of learning and acquiring knowledge are very important (Mohammadi et al., 2021; Bhargava & Pathy, 2014). The term learning experiences was proposed for the first time by Newman in 1993, and it refers to students' perception of the direct and indirect data they get from their schools. One of the most essential learning experiences is aesthetic experiences. In other words, one of the dimensions of human being that should be taken into consideration and nurtured in a comprehensive view of him is the artistic and aesthetic dimension of man (Tateo, 2017).

Among the most important theorists in the field of aesthetics is John Dewey. Dewey (1934) believes that aesthetics are specific types of experiences that may occur in any aspect of life, so it includes learning.

Using the works of Dewey and other researchers in this field, Uhrmacher (2009) summarized the characteristics of aesthetic experience in six domains, which include communication, active engagement, sensory experience, perceptivity, risk-taking and Imagination (Meng & Uhrmacher, 2017).

In the field of aesthetic education in the field of study, we can see the effect of aesthetic education on math learning (Sinclair, 2009; Young, 2019), the effect of aesthetic education on science learning (Tsai et al., 2020; Chen, 2020), aesthetics and poetry and novels (Seifert & Chattaraman, 2020) pointed out.

According to the research background, it can be said that aesthetics can be considered as an effective method in improving the attitude of students in schools. In Iran's education, more attention has been paid to the cognitive aspect, and the emotional and artistic aspects of education have been neglected to some extent, which causes the learners to become bored with learning and reduce their academic attitude and motivation. Due to the fact that so far in Iran, a suitable package of aesthetic education for children has not been designed, The current research using the aesthetic education package based on learning experiences, It seeks to answer the question whether this educational package is effective on the academic attitude of female students.

Method

The present research method was a semi-experimental pre-test-post-test type with a control group. The statistical population of the research included all female students of the first secondary level of Hamadan city who were studying in the academic year of 2020-2021. The statistical sample of the research (40 people) was selected through multi-stage random cluster sampling and randomly assigned to two experimental and control groups. Aesthetics education intervention based on the theory of learning experiences (researcher-made) was implemented for 10 sessions of 45 minutes for the members of the experimental group, But the members of the control group did not receive any training. The

data collection tool in this research was the academic attitude questionnaire (Seker, 2011). The data analysis in the present study was done using the one-variable analysis of variance test and using the SPSS-22 software.

The criteria for entering the current research include being a female student, being in the age range of 13 to 16 years, having a normal IQ (based on the information contained in the student's academic file), And the exit criteria included receiving any other simultaneous interventions, suffering from any chronic mental disorder and not being satisfied with the continuation of participation in the research.

Results

A total of 40 participants (female students) participated in the present study. The mean and standard deviation of the age of the participants in the experimental and control groups were (14.86 ± 1.02) and (15.18 ± 1.08) years, respectively.

In order to answer the main question of the research that aesthetic education is effective on the academic attitude of female students of the first secondary level, univariate covariance analysis was used, the results of which are presented in Table 1.

Table 1. Results of univariate covariance analysis on post-test scores of academic attitude by controlling pre-test scores

Variable	Factor	sum of squares	df	mean square	F	P	Eta squared
Academic attitude	pre-test	331.13	1	331.13	6.20	0.017	0.14
	group	1080.73	1	1080.73	20.25	0.001	0.35
	error	1973.95	37	53.35			

The results of Table 3 show that the effect of the pre-test was significant and its selection as a covariate variable was effective. The group effect is also significant ($p < 0.01$, $F = 20.25$); This means that aesthetic education has had a significant effect on the academic attitude of female students and has increased it, and according to the eta square, the amount of this effect is 35%.

Conclusion

The present study was conducted with the aim of investigating the effectiveness of the aesthetic education package based on learning experiences on the academic attitude of female students.

The results of the present study showed that the effect of aesthetic education according to the theory of aesthetic learning experiences improves the attitude towards education in female students.

This finding with the results of studies by Ahmadi et al. (2020), Asadian and Azizi (2016), Rashid et al. (2017) is consistent.

In Chou et al.'s research (2016), it was shown that artistic and aesthetic tools such as music, visual arts, painting, and poetry are undoubtedly effective in learning and developing education, Paying attention to aesthetic sensory and perceptual experiences of phenomena is effective and positive on students' attitude towards education.

In the teaching of aesthetics, various components (including visual elements, color, music, students' imaginations) are included in the teaching process. and it causes the joy of learning and this issue improves the attitude towards the lesson and the educational environment (McManus & Furnham, 2006). Aesthetic education has increased students' enjoyment of learning, increasing the importance of learning and reducing students' fear and anxiety about education, and these factors are effective in improving students' attitudes towards education (Kokkos, 2010).

In general, it should be said, the results obtained from the present study showed that aesthetic education made students show a positive academic attitude in learning, In other words, paying attention to students' emotions and feelings can improve their academic attitude.

Ethical Considerations

Compliance with ethical guidelines: This article is taken from the doctoral thesis of the first author in the field of educational psychology of Bu-Ali Sina University Hamedan. In this study, all ethical considerations, including maintaining the principles of confidentiality, preserving the information obtained from each participant, and Also, the possibility of their free exit was considered at every stage of the research process.

Funding: This research was done in the form of a doctoral thesis without financial support.

Authors' contribution: The first author of this article was the main researcher, the second author was a supervisor, and the third and fourth authors were also involved in this research as a consultant.

Conflict of interest: The authors declare no conflict of interest for this study.

Acknowledgments: We hereby express our gratitude to all the women who participated in this study and who helped us in the implementation of this research.

بررسی اثربخشی بسته آموزش زیبایی‌شناسی مبتنی بر تجارب یادگیری بر نگرش تحصیلی در دانش‌آموزان دختر

لیلا علی‌بلندی^۱، خسرو رشید^۲، ابوالقاسم یعقوبی^۳، رسول کردنوقایی^۴

۱. دکتری روانشناسی تربیتی، دانشکده علوم اقتصادی و اجتماعی، دانشگاه بوعلی‌سینا، همدان، ایران.

۲. دانشیار، گروه روانشناسی، دانشکده علوم اقتصادی و اجتماعی، دانشگاه بوعلی‌سینا، همدان، ایران.

۳. استاد، گروه روانشناسی، دانشکده علوم اقتصادی و اجتماعی، دانشگاه بوعلی‌سینا، همدان، ایران.

۴. دانشیار گروه روانشناسی، دانشکده علوم اقتصادی و اجتماعی، دانشگاه بوعلی‌سینا، همدان، ایران.

چکیده

مشخصات مقاله

زمینه: نگرش‌ها نه فقط در حوزه تحصیلی بلکه در تمام زندگی دانش‌آموزان و فعالیت‌های آنان نقش اساسی دارند و از عوامل اصلی درک رفتارهای فردی، اجتماعی و پذیرش خود هستند. مطالعات پیشین نشان داده است که زیبایی‌شناسی می‌تواند به عنوان یک روش مؤثر در بهبود نگرش دانش‌آموزان در مدارس مورد توجه قرار گیرد، اما در مورد اثربخشی آموزش زیبایی‌شناسی مبتنی بر تجارب یادگیری بر نگرش تحصیلی در دانش‌آموزان دختر، شکاف پژوهشی وجود دارد.

هدف: پژوهش حاضر با هدف بررسی اثربخشی بسته آموزش زیبایی‌شناسی مبتنی بر تجارب یادگیری بر نگرش تحصیلی در دانش‌آموزان دختر انجام شد.

روش: روش پژوهش حاضر، نیمه آزمایشی از نوع پیش‌آزمون - پس‌آزمون با گروه گواه بود. جامعه آماری پژوهش شامل تمامی دانش‌آموزان دختر مقطع متوسطه اول شهر همدان بود که در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ مشغول به تحصیل بودند. نمونه آماری پژوهش (۴۰ نفر) از طریق نمونه‌گیری خوشه‌ای تصادفی چند مرحله‌ای انتخاب شده و به طور تصادفی در دو گروه آزمایش و گواه گمارش شدند. مداخله آموزش زیبایی‌شناسی بر اساس نظریه تجارب یادگیری (محقق ساخته) به مدت ۱۰ جلسه ۴۵ دقیقه‌ای برای اعضای گروه آزمایش اجرا شد، اما اعضای گروه گواه هیچ‌گونه آموزشی دریافت نکردند. ابزار جمع‌آوری اطلاعات در این پژوهش، پرسشنامه نگرش تحصیلی (سکر، ۲۰۱۱) بود. تحلیل داده‌ها در پژوهش حاضر با استفاده از آزمون تحلیل کوواریانس تک متغیری و با بهره‌گیری از نرم‌افزار SPSS-22 انجام شد.

یافته‌ها: داده‌های حاصل از تحلیل کوواریانس در این پژوهش نشان داد که آموزش بسته آموزشی زیبایی‌شناسی مبتنی بر تجارب یادگیری بر نگرش تحصیلی دانش‌آموزان دختر معنادار بود ($P < 0/01$).

نتیجه‌گیری: نتایج به دست آمده از پژوهش حاضر نشان داد که آموزش زیبایی‌شناسی باعث شد دانش‌آموزان، نگرش تحصیلی مثبتی در یادگیری از خود نشان دهند. به عبارت دیگر، توجه به عواطف و احساسات دانش‌آموزان می‌تواند نگرش تحصیلی آنان را بهبود دهد.

استناد: علی‌بلندی، لیلا؛ رشید، خسرو؛ یعقوبی، ابوالقاسم؛ و کردنوقایی، رسول (۱۴۰۲). بررسی اثربخشی بسته آموزش زیبایی‌شناسی مبتنی بر تجارب یادگیری بر نگرش تحصیلی در دانش‌آموزان دختر. مجله علوم روانشناختی، دوره ۲۲، شماره ۳۰، ۱۹۹۱-۲۰۰۳.

مجله علوم روانشناختی، دوره ۲۲، شماره ۳۰، ۱۴۰۲. DOI: [10.52547/JPS.22.130.1991](https://doi.org/10.52547/JPS.22.130.1991)

© نویسنده‌گان.

✉ نویسنده مسئول: لیلا علی‌بلندی، دانشیار، گروه روانشناسی، دانشکده علوم اقتصادی و اجتماعی، دانشگاه بوعلی‌سینا، همدان، ایران. رایانامه: Leila.alibolandi25@gmail.com

تلفن: ۰۹۱۸۵۰۴۲۰۴۴

مقدمه

در سال‌های اخیر در حوزه آموزش، تأکید بر این موضوع افزایش یافته است که یادگیری تنها به فرآیندهای شناختی مرتبط نیست، بلکه مؤلفه‌های انگیزشی و عاطفی نیز در آن نقش مؤثری دارند. یکی از مؤلفه‌های مهم در یادگیری دانش‌آموزان، نگرش تحصیلی^۱ است (چن و همکاران، ۲۰۱۸). از آنجایی که نگرش دانش‌آموزان نسبت به یادگیری و مسائل تحصیلی مهم است و در واقع نگرش، پیش‌نیاز انجام فعالیت و فرآیند یادگیری است، بنابراین می‌تواند از عوامل مؤثر در موفقیت تحصیلی دانش‌آموزان باشد (رودریگز و همکاران، ۲۰۱۳). نگرش‌ها نه فقط در حوزه تحصیلی بلکه در تمام زندگی دانش‌آموزان و فعالیت‌های آنان نقش اساسی دارند و از عوامل اصلی درک رفتارهای فردی، اجتماعی و پذیرش خود هستند. برای مثال، نگرش دانش‌آموزان به رشته تحصیلی یا درس خاصی می‌تواند شکست یا موفقیت را در آن حوزه پیش‌بینی کند. بر این اساس، اگر از نگرش‌های دانش‌آموزان اطلاعات بیشتری در دست باشد، بهتر می‌توان رفتارهای آن‌ها را درک و پیش‌بینی کرد و این موضوع مهمی است زیرا درک رفتارهای اجتماعی و گروهی دانش‌آموزان در مدرسه و حین فعالیت‌های تحصیلی می‌تواند در بهبود فرآیند آموزش و پذیرش خود دانش‌آموزان تأثیرگذار باشد (دومان و یاوز، ۲۰۱۸).

نگرش تحصیلی، به باور فرد نسبت به شرکت در هرگونه یادگیری، درک مفاهیم مبتنی بر دانش و همچنین کاربردهای آن اشاره دارد (توپالا، ۲۰۱۴). داشتن نگرش تحصیلی مثبت، با انگیزه بالا برای حضور در فرآیند یادگیری همراه می‌شود که می‌تواند به عملکرد تحصیلی بالاتر منجر شده و مسیر را برای تبدیل شدن به یک یادگیرنده مستقل هموار کرده و پذیرش خود را افزایش دهد (المستروم و اوکوئیست، ۲۰۱۸). دانش‌آموزانی که دارای نگرش تحصیلی مثبت هستند، خودکارآمدی بالاتری دارند، در فرآیند یادگیری پیگیر و با ثبات هستند و شکست‌های کمتری را تجربه می‌کنند، زیرا آن‌ها از قبل یک نگرش مثبت به فرآیند یادگیری دارند، که این باعث می‌شود از کسب اطلاعات و دانش بهره بیشتری ببرند (پالوس و همکاران، ۲۰۱۹).

موضوع نگرش می‌تواند معطوف به موضوعات مختلفی باشد که در ذهن فرد هستند. نگرش‌ها در برگیرنده پاسخ‌های شناختی، رفتاری و عاطفی هستند و این سه پاسخ ضرورتاً از یکدیگر قابل تفکیک نبوده و به عنوان عامل‌های مستقل از هم نمی‌باشند (کریم، ۲۰۱۲). پاسخ‌های شناختی، باور، دانش و برداشتی است که فرد درباره موضوع، شخص و یا شیء خاص دارد. پاسخ‌های عاطفی، به هیجان‌ها و احساساتی اطلاق می‌شود که فرد در مواجهه با موضوع یا مسئله‌ای که دانش شناختی خاصی نسبت بدان دارد، از خود بروز می‌دهد. در نهایت، پاسخ رفتاری به آمادگی فرد برای عمل در جهت موضوع نگرشی اشاره دارد، به گونه‌ای که اگر به موضوع خاصی علاقه داشته باشد و نگرش مثبتی نسبت به آن موضوع در او ایجاد شده باشد، همواره در جهت بهبود بخشیدن به آن تلاش می‌کند و خود را می‌پذیرد، اما چنانچه نگرش منفی نسبت به مسئله‌ای داشته باشند، به آن بی‌اهمیت بوده و تلاشی در جهت بهبود نخواهند داشت (جانسون، ۲۰۱۶).

در مورد نگرش به تحصیل و آموزش، عوامل مختلف درونی و بیرونی بر انگیزش و نگرش دانش‌آموزان مؤثر هستند که در این میان، محیط یادگیری و دیدگاه دانش‌آموزان درباره شیوه و فرآیند یادگیری و کسب دانش بسیار مهم است (محمدمدی و همکاران، ۱۴۰۰؛ بارگاو و پاتی، ۲۰۱۴). اصطلاح تجارب یادگیری^۲ را برای اولین بار نیومن در سال ۱۹۹۳ مطرح کرد و به ادراک دانش‌آموزان از درون داده‌های مستقیم و غیرمستقیم گفته می‌شود که از مدارس خود کسب می‌کنند. یکی از تجارب یادگیری بسیار ضروری، تجربه‌های زیباشناختی^۳ است. به بیان دیگر، یکی از ابعاد وجودی انسان که در نگاهی جامع به او، باید مورد توجه قرار گیرد و نسبت به پرورش آن اقدام شود، بُعد هنری و زیبایی‌شناختی انسان است (تاتنو، ۲۰۱۷).

از جمله مهم‌ترین نظریه‌پردازان حوزه زیباشناسی جان دیویی است. دیویی (۱۹۳۴) معتقد است زیبایی‌شناسی انواع خاصی از تجربیات است که ممکن است در هر جنبه از زندگی رخ دهد، لذا شامل یادگیری است. با بهره‌گیری از کارهای دیویی و کارهای دیگر پژوهشگران در این زمینه، اورماچر (۲۰۰۹) ویژگی‌های تجربه زیبایی‌شناسی را در شش حوزه خلاصه کرده

1. academic attitude

2. learning experiences

3. aesthetic experiences

۲۰۲۰)، زیبایی‌شناسی و شعر و رمان (سیفرت و چاتارمن، ۲۰۲۰) اشاره کرد. هولوکواست و همکاران (۲۰۱۷) در مطالعه خود، اثر موسیقی را بر پیشرفت تحصیلی و کارکردهای اجرایی بررسی کردند. نتایج پژوهش آن‌ها نشان داد که یادگیری موسیقی بر کارکردهای اجرایی تأثیر مثبت داشته و همچنین تا حد متوسطی نیز بر پیشرفت تحصیلی و عزت‌نفس اثرگذار است. روندی و همکاران (۲۰۱۸) به بررسی ایده استفاده از آموزش هنر و مقایسه آن با برنامه‌های آموزشی موجود در دبیرستان پرداختند. نتایج پژوهش آن‌ها نشان داد که ایده آموزش هنر در دبیرستان برای درک و تجربه‌های ناب و خالص بسیار کارآمد است و در پرورش شخصیت و سلامت روان دانش‌آموزان نیز مؤثر است. احمدی و همکاران (۲۰۲۰) در یک مطالعه، اثر آموزش زیباشناسی را بر نگرش دانش‌آموزان به درس علوم بررسی کردند. نتایج مطالعه آن‌ها نشان داد که سطح نگرش دانش‌آموزانی که در درس علوم که تحت آموزش با روش زیبایی‌شناسی بودند از دانش‌آموزانی که این دوره را با روش‌های معمول تدریس در مدارس طی کردند، بالاتر بود. بنابراین زیباشناسی می‌تواند به عنوان یک روش فعال و مؤثر در بهبود نگرش و پیشرفت تحصیلی و همچنین اعتماد به نفس و پذیرش خویشتن مؤثر باشد. اسدیان و عزیزی (۱۳۹۷) نیز در پژوهشی اثر تدریس به روش زیبایی‌شناسی را بر نگرش به مدرسه دانش‌آموزان بررسی کردند. نتایج مطالعه آن‌ها نشان داد که هر اندازه عناصر و مؤلفه‌های تدریس مبتنی بر زیبایی‌شناسی (عناصر بصری، رنگ، موسیقی، تخیل و تصورات، عواطف دانش‌آموزان و احساس لذت از یادگیری) در فرآیند تدریس تلفیق شوند و معلم تلاش نماید تا اهداف حوزه شناختی را به واسطه توجه و برجسته کردن حوزه عاطفی دانش‌آموزان مورد توجه قرار دهد، به همان نسبت نگرش دانش‌آموزان نسبت به مدرسه بهبود پیدا می‌کند.

با توجه به پیشینه پژوهشی می‌توان گفت که زیباشناسی می‌تواند به عنوان یک روش مؤثر در بهبود نگرش دانش‌آموزان در مدارس مورد توجه قرار گیرد. در آموزش و پرورش ایران، نیز بیشتر به جنبه شناختی توجه شده است و جنبه عاطفی و هنری در آموزش تا حدی نادیده گرفته شده است، که این باعث دلزدگی فراگیران از امر یادگیری و کاهش نگرش و انگیزش

است که شامل ارتباطات^۱، درگیری فعال^۲، تجربه حسی^۳، ادراک^۴، خطرپذیری^۵ و تخیل^۶ است (منگک و اورماچر، ۲۰۱۷).

بر اساس ویژگی‌های تجربه زیبایی‌شناسی، اولین موضوع زیبایی‌شناسی که دیویی کشف کرد، ارتباطات است. دیویی معتقد است، تجربه زیبایی‌شناختی این توانایی را دارد که وقتی فردی با محیط تعامل برقرار کند، تجربه یکپارچه را برای او فراهم کرده و مسیر را برای دستیابی به موفقیت وی هموار کند. دومین ویژگی تجربه زیبایی‌شناسی که درگیری فعال است، به این موضوع اشاره دارد که افراد باید به طور فعال درگیر شوند، بر یک شی (یا ایده) متمرکز شوند و از طریق حواس خود، مستقیم درگیر اشیا یا ایده‌ها شوند. بنابراین در تجربه زیبایی‌شناسی، تجربه حسی نقش اساسی دارد. دیدن و مشاهده از ویژگی‌های یک تجربه زیبایی‌شناختی است که در طول زمان و در تعامل با اثر هنری اتفاق می‌افتد (منگک و اورماچر، ۲۰۱۴). در مورد تجربه ادراک باید گفت اغلب زمان می‌برد تا تفاوت‌های ظریف آثار هنری مشخص شود. ادراک، دانستن چگونگی و چرایی نحوه انجام کار است. نوع دیگری از کار که در یک تجربه زیبایی‌شناسی انجام می‌شود، یک فعالیت ناشناخته است که خطر و ریسک دارد. به دلیل این که تقریباً هنرمندان کاوشگر هستند، جهت پذیرش استقبال مخاطبان خود، دارای خطر کم یا زیاد است. همچنین تجربه زیبایی‌شناختی، تخیلی است. وقتی چیزهای قدیم و آشنا در تجربه جدید ساخته می‌شوند، در واقع نشان از پدیده تخیل دارد (اورماچر و همکاران، ۲۰۱۶).

چو و همکاران (۲۰۱۶) در یک بررسی نشان دادند که ابزارهای هنری و زیبایی‌شناسی از جمله موسیقی، هنرهای تجسمی، نقاشی و شعر در کسب یادگیری عمیق‌تر و در افزایش نگرش تحصیلی و پذیرش خود مؤثر است. یک تجربه یادگیری زیبایی‌شناختی، امکان رضایت دانش‌آموزان و اعتماد به نفس را فراهم می‌کند، با ارائه تجارب یادگیری زیبایی‌شناختی باید شاهد افزایش لذت یادگیری باشیم (ساکس و ویلسون، ۲۰۲۱).

در زمینه آموزش زیبایی‌شناسی در حوزه تحصیلی می‌توان به اثر آموزش زیبایی‌شناسی بر یادگیری ریاضی (سینکلیر، ۲۰۰۹؛ یانگک، ۲۰۱۹)، اثر آموزش زیبایی‌شناسی بر یادگیری علوم (تسای و همکاران، ۲۰۲۰؛ چن،

4. perceptivity
5. risk-taking
6. imagination

1. connections
2. active engagement
3. sensory experience

دادند. ملاک‌های ورود به پژوهش حاضر شامل دانش آموز دختر، قرار داشتن در دامنه سنی ۱۳ تا ۱۶ سال، داشتن بهره هوشی نرمال (بر اساس اطلاعات مندرج در پرونده تحصیلی دانش‌آموزان) و ملاک‌های خروج نیز شامل دریافت هرگونه مداخلات همزمان دیگر، ابتلا به هرگونه اختلال روانی مزمن و عدم رضایت از تداوم حضور در پژوهش بود.

(ب) ابزار

پرسشنامه نگرش تحصیلی^۱: این مقیاس ۲۲ گویه‌ای توسط سکر (۲۰۱۱) ساخته و اعتباریابی شده است. این پرسشنامه هفت مؤلفه دارد: تعلق خاطر به مدرسه، تصویر مدرسه، تنهایی در مدرسه، بازخورد دادن فعالیت‌ها، اکراه، اشتیاق و تعلق خاطر. نمره‌گذاری این پرسشنامه بر اساس طیف لیکرت ۵ درجه‌ای (کاملاً موافقم = ۱، موافقم = ۲، تا حدی موافقم = ۳، مخالفم = ۴، و کاملاً مخالفم = ۵) انجام می‌شود. جمع نمرات هر مؤلفه نشان دهنده نمره فرد در آن مؤلفه و جمع نمرات کل، نشانگر نگرش تحصیلی است. میانگین نمره پرسشنامه برای دانش‌آموزان با نگرش منفی ۸۲، برای دانش‌آموزان با نگرش خنثی ۹۶ و برای دانش‌آموزان با نگرش مثبت ۱۱۰ است. نتایج تحلیل عامل تأییدی مقیاس در اجرای اولیه توسط سکر، مناسب بود. آلفای کرونباخ برای مؤلفه‌ها از ۰/۶۳ تا ۰/۸۷ و برای کل مقیاس ۰/۷۲ به دست آمده است (سکر، ۲۰۱۱). در پژوهش حاضر، آلفای کرونباخ برای کل مقیاس ۰/۸۱ بدست آمد و نیز نتایج تحلیل عامل تأییدی در یک نمونه ۲۰۰ تایی (نمونه اولیه جهت غربالگری دانش‌آموزان با نگرش تحصیلی پایین) بررسی شد و نشان از روایی سازه مناسب مقیاس داشت. بر اساس نتایج ($\chi^2/df = 2/54$, $GFI = 0/92$, $CFI = 0/94$, $RMSEA = 0/056$) مشخص شد که ۷ عامل تعلق به مدرسه، تصویر مدرسه، تنهایی در مدرسه، بازخورد فعالیت‌ها، اکراه، اشتیاق و تعلق خاطر، رابطه مناسبی با سازه نگرش تحصیلی دارند.

بسته آموزش زیبایی‌شناسی مبتنی بر نظریه تجربه‌های یادگیری: به منظور طراحی بسته آموزشی، ضمن بررسی و مطالعه ادبیات نظری مرتبط با پژوهش مانند نظریه جان دیویی (استرود، ۲۰۱۴) و کارهای اورماچر (۲۰۰۹) و اورماچر و همکاران (۲۰۱۶) و بهره‌گیری از پژوهش‌های داخلی و خارجی مرتبط (سینکلیر، ۲۰۰۹؛ یانگ، ۲۰۱۹؛ تسای و همکاران، ۲۰۲۰؛

تحصیلی می‌شود. هم‌چنین بر اساس نظر چن (۲۰۲۰) هنر و زیبایی‌شناسی، زمینه‌های لازم را برای خودنگری، خودیابی، خودشناسی، کشف قابلیت‌های درونی و روانی و نیز پذیرش خویش که حاصل آن رشد نگرش تحصیلی است، فراهم می‌کند. از این رو، با توجه به این که تاکنون در ایران، بسته مناسب آموزش زیبایی‌شناسی برای کودکان طراحی نشده است، پژوهش حاضر در پی تدوین بسته آموزش زیبایی‌شناسی مبتنی بر تجارب یادگیری و پاسخ‌گویی به این سؤال است که آیا این بسته آموزشی بر نگرش تحصیلی دانش‌آموزان مؤثر است؟

روش

الف) طرح پژوهش و شرکت‌کنندگان: روش پژوهش حاضر، نیمه آزمایشی از نوع پیش‌آزمون - پس‌آزمون با گروه گواه بود. جامعه آماری پژوهش شامل تمامی دانش‌آموزان دختر مقطع متوسطه اول شهر همدان بود که در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ مشغول به تحصیل بودند. حجم نمونه برای هر یک از گروه‌های آزمایش و گواه بنا به پیشنهاد گال و همکاران (۱۹۹۶) ۲۰ نفر در نظر گرفته شد. نمونه آماری پژوهش از طریق نمونه‌گیری خوشه‌ای تصادفی چندمرحله‌ای انتخاب شدند؛ به این طریق که از بین دو ناحیه آموزش و پرورش شهر همدان، ناحیه ۱ انتخاب شد و از بین مدارس متوسطه این ناحیه، سه دبیرستان به صورت تصادفی انتخاب شده و سپس از هر مدرسه، دو کلاس به صورت تصادفی انتخاب شد. در مرحله بعد، ابتدا برای تمامی دانش‌آموزان انتخاب شده، پیش‌آزمون اجرا شد تا دانش‌آموزانی که نمرات نگرش تحصیلی پایین داشتند، مشخص شود. سپس ۴۰ نفر از دانش‌آموزان که در مقیاس نگرش تحصیلی سکر، نمره ۸۲ به پایین (نقطه برش) کسب کرده بودند، به عنوان نمونه‌های پژوهش انتخاب شدند و به طور تصادفی در دو گروه آزمایش (۲۰ نفر) و گواه (۲۰ نفر) گمارش شدند. سپس در مرحله پیش‌آزمون، مقیاس نگرش تحصیلی سکر (۲۰۱۱) برای گروه‌ها اجرا شد و مداخله ۱۰ جلسه‌ای آموزش زیبایی‌شناسی بر اساس نظریه تجارب یادگیری زیبایی‌شناختی (محقق ساخته) برای اعضای گروه آزمایش اجرا شد. قابل ذکر است که اعضای گروه گواه هیچ‌گونه آموزشی دریافت نکردند. بعد از اجرای مداخله در مرحله پس‌آزمون، هم گروه آزمایش و هم گروه گواه مجدد به پرسشنامه نگرش تحصیلی پاسخ

1. Educational Attitude Questionnaire

تا ۰/۹۷ و روایی کل بسته ۰/۸۶ به دست آمد که در محدوده مناسبی است، بنابراین روایی بسته آموزشی مورد تأیید قرار گرفت. بسته آموزش زیبایی‌شناسی طی ۱۰ جلسه ۴۵ دقیقه‌ای به مدت چهار ماه برای گروه آزمایش به صورت گروهی اجرا شد. خلاصه محتوای جلسات آموزش زیبایی‌شناسی بر طبق نظریه تجارب یادگیری زیبایی‌شناسی در جدول ۱ آمده است. داده‌های این پژوهش با استفاده از شاخص‌های آمار توصیفی (میانگین و انحراف معیار) و آمار استنباطی (تحلیل کوواریانس تک متغیری) با بهره‌گیری از نرم‌افزار SPSS-22 مورد تحلیل قرار گرفتند.

چن، ۲۰۲۰؛ سیفرت و چاتارمن، ۲۰۲۰؛ احمدی و همکاران، ۲۰۲۰؛ اسدیان و عزیز، ۱۳۹۷) به طراحی بسته آموزش زیباشناسی بر اساس تجارب یادگیری زیبایی‌شناسی با تأکید بر نقاشی، موسیقی، مجسمه‌سازی، شعر، عکاسی و الهام از طبیعت اقدام شد. به منظور تعیین روایی این بسته آموزشی از نظر متخصصان استفاده شد. در این زمینه از نظرات چهار متخصص رشته روانشناسی (سه نفر با رتبه دانشیار و یک نفر با رتبه استاد) استفاده شد. روایی محتوایی بسته با روش لاوشه بر اساس نظر متخصصان بررسی شد. روایی شش حوزه مورد بررسی از ۰/۷۵

جدول ۱. خلاصه محتوای آموزش زیبایی‌شناسی بر طبق نظریه تجارب یادگیری زیبایی‌شناختی

جلسات	اهداف، محتوا و تکالیف
جلسه اول	معرفی آموزش زیبایی‌شناسی و تعریف آن و توضیح پیرامون علت اجرای این دوره آموزشی برای دانش‌آموزان و توضیح پیرامون چگونگی برنامه‌ریزی برای تمرینات و گنجانیدن این تمرینات در زندگی روزانه. صدای سازهای مختلف را بشنود و هم‌زمان تصاویر همان سازها را مشاهده کند، موسیقی خوب برای شنیدن انتخاب کند، شنیدن صدای سه تار و سنتور را تمرین کند.
جلسه دوم	هنگام شنیدن موسیقی، صدای سازهای مختلف را تمیز دهد، حالات مختلف عاطفی هنگام شنیدن موسیقی کلاسیک را تشخیص دهد، هنگام شنیدن موسیقی منفعل نباشد و موسیقی انتخابی خود را به چالش بکشد.
جلسه سوم	پیام نقاشی آبستره را درک و دریافت کند و در مورد سبک آبستره، کوبیسم و رئالیسم توضیح دهد.
جلسه چهارم	نقاشی‌های سبک کوبیسم، رئالیسم و آبستره را با طرح و رنگ جدید انجام دهد، بر خلاف عدم تأیید اطرافیان، نقاشی‌های سبک کوبیسم، رئالیسم و آبستره خود را تحسین کند.
جلسه پنجم	به نحوه صحیح خواندن اشعار با دقت گوش دهد، شعر شاعران جدید را با علاقه بخواند، گفتن شعر سپید را تمرین کند.
جلسه ششم	با مطالعه، درک شعری را بالا ببرد و مضمون و معنی شعر را توضیح دهد، با استفاده از کلمات عینی و ملموس، شعر سپید بسراید، در عین مخالفت دیگران، شعر سپید خود را تحسین کند.
جلسه هفتم	با مشاهده و لمس یک اثر سفالی، از حواس لامسه و بینایی استفاده کند، با توجه به فیلم آموزشی، مجسمه‌های مبتدی مدل آموزشی را بسازد.
جلسه هشتم	زیبایی‌های هنر مجسمه‌سازی را با دقت تمیز دهد، با گل مجسمه‌سازی، مجسمه‌های متفاوت و جدیدتر بسازد، بدون نگرانی از نظرات دیگران، ساخت مجسمه‌های جدیدتر را کامل کند.
جلسه نهم	عکاسی از مناظر طبیعی را دنبال کند و از حواس بینایی، شنوایی، بویایی و لامسه استفاده کند، مناظر طبیعی زیبا را برای لذت بردن، انتخاب کند.
جلسه دهم	نگاه عمیق‌تر، توجه و درک بیشتری نسبت به طبیعت پیرامون کسب کند، در فضای طبیعت، به طرح ابعاد عاطفی و هیجانی می‌پردازد، موقعیت چالش برانگیز را به عنوان شاخص نشاط انتخاب می‌کند.

جدول ۲. شاخص‌های توصیفی نگرش تحصیلی در پیش‌آزمون و پس‌آزمون

متغیر	گروه‌ها	پیش‌آزمون		پس‌آزمون	
		میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار
نگرش	آزمایش	۷۷/۸۰	۲/۸۰	۸۸/۵۵	۹/۴۲
تحصیلی	گواه	۷۶/۰۵	۴/۱۳	۷۷/۴۰	۴/۰۵

گروه‌های آزمایش و گواه

یافته‌ها

در مجموع ۴۰ شرکت‌کننده (دانش‌آموز دختر) در مطالعه حاضر مشارکت کردند. میانگین و انحراف معیار سنی شرکت‌کنندگان در دو گروه آزمایش و گواه به ترتیب $(1/02 \pm 14/86)$ و $(1/08 \pm 15/18)$ سال بود. شاخص‌های توصیفی متغیر اصلی پژوهش (نگرش تحصیلی) شامل میانگین و انحراف معیار در جدول ۲ ارائه شده است.

برای پاسخ‌گویی به سؤال اصلی پژوهش از آزمون تحلیل کوواریانس تک متغیری استفاده شد. ابتدا پیش‌فرض‌های این آزمون شامل نرمال بودن توزیع

دست آمده در مورد تفاوت شیب خطوط رگرسیون نمرات پیش‌آزمون و پس‌آزمون نگرش تحصیلی بین دو گروه آزمایش و گواه، بالاتر از ۰/۰۵ بود. بنابراین شیب خطوط رگرسیون این نمرات، بین دو گروه تفاوت معنی‌داری نداشته و فرض همگنی شیب‌های رگرسیون در رابطه با متغیر نگرش تحصیلی تأیید می‌شود. همچنین پیش‌فرض همگنی واریانس توسط آزمون لون مورد بررسی قرار گرفت که نتایج آن نشان داد واریانس توزیع نمرات نگرش تحصیلی همگن است، زیرا در این مورد، سطح معنی‌داری مقدار $F(۰/۰۹۷)$ بالاتر از ۰/۰۵ بود ($P > ۰/۰۵$).

جهت پاسخ‌گویی به سؤال اصلی پژوهش مبنی بر این که آموزش زیبایی‌شناسی بر نگرش تحصیلی دانش‌آموزان دختر مقطع متوسطه اول مؤثر است، از تحلیل کوواریانس تک متغیری استفاده شد که نتایج آن در جدول ۳ ارائه شده است.

جدول ۳. نتایج تحلیل کوواریانس تک متغیری روی نمرات پس‌آزمون نگرش تحصیلی با کنترل نمرات پیش‌آزمون

متغیر	عامل	مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	مقدار F	سطح معنی‌داری	مجذورات
نگرش تحصیلی	پیش‌آزمون	۳۳۱/۱۳	۱	۳۳۱/۱۳	۶/۲۰	۰/۰۱۷	۰/۱۴
	گروه	۱۰۸۰/۷۳	۱	۱۰۸۰/۷۳	۲۰/۲۵	۰/۰۰۱	۰/۳۵
	خطا	۱۹۷۳/۹۵	۳۷	۵۳/۳۵	-	-	-

تدوین نکردند اما از این تجارب در کارهای مختلف استفاده کردند و نتایج تأثیر این شیوه را بر حوزه عاطفی یادگیرندگان تأیید کرد. در پژوهش حاضر سعی شد هر شش حوزه تجارب زیبایی‌شناسی مورد توجه قرار گیرد و بسته آموزشی بر این اساس تدوین شد که نشان داد آموزش زیباشناسی، تجربه زیبایی‌شناختی را از طریق فعالیت‌های مبتنی بر هنر (مانند هنرهای تجسمی - نقاشی و مجسمه‌سازی، موسیقی، شعر، داستان و عکاسی) ایجاد می‌کند.

نتایج پژوهش حاضر نشان داد که تأثیر آموزش زیبایی‌شناسی طبق نظریه تجارب یادگیری زیبایی‌شناسی، سبب بهبود نگرش به تحصیل در دانش‌آموزان دختر می‌شود. این یافته با نتایج مطالعات احمدی و همکاران (۲۰۲۰)، اسدیان و عزیز (۱۳۹۷)، رشید و همکاران (۱۳۸۷) همسو است. یافته‌های مطالعات ذکر شده حاکی از این است که بر اثر مداخله پژوهشگر در متغیر مستقل (تدریس بر اساس رویکرد مبتنی بر زیبایی‌شناسی) متغیر وابسته (نگرش به مدرسه) نیز تحت تأثیر این مداخلات، تغییر پیدا می‌کند.

داده‌ها، همگنی شیب رگرسیون و همگنی واریانس مورد بررسی قرار گرفت. برای سنجش توزیع نرمال بودن از آزمون کولموگروف-اسمیرنوف استفاده شد. در جدول ۳ نتایج این آزمون برای گروه‌های مورد بررسی آمده است. نتایج این آزمون نشان داد که سطح معنی‌داری مقادیر Z به دست آمده برای توزیع نمرات نگرش تحصیلی در پیش‌آزمون و پس‌آزمون گروه آزمایش (۰/۱۳۴ و ۰/۱۴۶) و گروه گواه (۰/۱۶۲ و ۰/۱۶۱) بالاتر از ۰/۰۵ است ($P > ۰/۰۵$)، که نشان می‌دهد نمرات متغیر پژوهش، دارای توزیعی نرمال است. بنابراین امکان استفاده از آزمون‌های پارامتریک جهت پاسخ‌گویی به سؤال پژوهش وجود دارد.

در ادامه فرض همگنی شیب رگرسیون بررسی شد. این فرض هم توسط مقایسه شیب‌های خط رگرسیون در دو گروه با محاسبه مقدار F و سطح معنی‌داری آن بررسی شد. نتایج نشان داد که سطح معنی‌داری مقدار F به

نتایج جدول ۳ نشان می‌دهد که اثر پیش‌آزمون معنادار بوده و انتخاب آن به عنوان متغیر همپراش مؤثر بوده است. اثر گروه نیز معنادار است ($F = ۲۰/۲۵$ ، $p < ۰/۰۱$)؛ بدین معنی که آموزش زیبایی‌شناسی بر نگرش تحصیلی دانش‌آموزان دختر اثر معناداری داشته و آن را افزایش داده است و با توجه به مجذور اتا، میزان این تأثیر ۳۵ درصد است.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف پژوهش حاضر، بررسی اثربخشی بسته آموزش زیبایی‌شناسی مبتنی بر تجارب یادگیری بر نگرش تحصیلی در دانش‌آموزان دختر بود. نتایج اورماچ (۲۰۰۹) بر اساس مطالعات مختلف و نظریه‌های پیشین تجربه‌های اهداف زیبایی‌شناسی را در شش حوزه قرار داد که شامل ارتباطات، ادراک، تجربه حسی، درگیری فعال، خطرپذیری و تخیل بود. در کارهای بعدی اورماچ و همکاران (۲۰۱۶) سعی کردند این مبانی را وارد حوزه آموزش زیبایی‌شناسی کرده و از این شیوه استفاده شود. اگرچه این پژوهشگران، بسته آموزشی خاصی که شامل همه تجارب زیباشناسی باشد

تفاوت‌های جنسیتی در موضوع تجربه‌های حسی و کلامی، بسته آموزش زیبایی‌شناسی بر روی گروه پسران نیز بررسی شود. علاوه بر این، با توجه به یافته‌های مطالعه حاضر مبنی بر این که در فرآیند آموزش زیبایی‌شناسی به طور ویژه توجه به عواطف و احساسات دانش‌آموزان افزایش می‌یابد و این موضوع بر نگرش آنان اثر مثبت دارد، لذا به مسئولان برنامه‌ریزی آموزشی پیشنهاد می‌شود در برنامه محتوای درسی به حوزه عاطفی دانش‌آموزان بیشتر توجه شود.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش: این مقاله برگرفته از رساله دکتری نویسنده اول در رشته روانشناسی تربیتی دانشگاه بوعلی‌سینا همدان می‌باشد. در این مطالعه، تمامی ملاحظات اخلاقی از جمله حفظ اصول رازداری، محفوظ ماندن اطلاعات به دست آمده از هر شرکت‌کننده و همچنین امکان خروج آزادانه آن‌ها در هر مرحله از فرآیند پژوهش، رعایت شده است.

حامی مالی: این پژوهش در قالب رساله دکتری و بدون حمایت مالی انجام گرفته است.
نقش هر یک از نویسندگان: نویسنده اول این مقاله به عنوان پژوهشگر اصلی، نویسنده دوم به عنوان استاد راهنما و نویسندگان سوم و چهارم نیز به عنوان استاد مشاور در این پژوهش نقش داشتند.

تضاد منافع: نویسندگان هیچ تضاد منافی در رابطه با این پژوهش اعلام نمی‌نمایند.
تشکر و قدردانی: بدین وسیله از تمامی شرکت‌کنندگان در مطالعه حاضر که در اجرای این پژوهش ما را یاری کردند، قدردانی می‌شود.

نتایج پژوهش حاضر هم‌چنین با مطالعه چو (۲۰۱۶) همسو می‌باشد. در تبیین یافته مطالعه حاضر، چو (۲۰۱۶) نشان داد که ابزارهای هنری و زیبایی‌شناسی از جمله موسیقی، هنرهای تجسمی، نقاشی، شعر بدون تردید در یادگیری و توسعه آموزش مؤثر است، توجه به تجارب حسی و ادراکی زیباشناسانه به پدیده‌ها بر نگرش دانش‌آموزان نسبت به تحصیل مؤثر و مثبت است. در آموزش زیبایی‌شناسی مؤلفه‌های مختلفی (از جمله عناصر دیداری، رنگ، موسیقی، تخیل و تصورات دانش‌آموزان) در فرآیند تدریس وارد می‌شود و باعث ایجاد لذت از یادگیری می‌شود و این موضوع باعث بهبود نگرش نسبت به درس و محیط تحصیلی می‌شود (مک‌منیوس و فرنهام، ۲۰۰۶). آموزش زیبایی‌شناسی سبب افزایش لذت بردن دانش‌آموزان از یادگیری، افزایش اهمیت دادن به یادگیری و کاهش ترس و نگرانی دانش‌آموزان از تحصیل شده و این عوامل در بهبود نگرش دانش‌آموزان نسبت به تحصیل مؤثر هستند (کوکوس، ۲۰۱۰). آموزش زیبایی‌شناسی مؤلفه‌های مختلفی از جمله تحریک حس دیداری، رنگ و موسیقی باعث ایجاد لذت از یادگیری می‌شود. زمانی که ما مؤلفه‌های زیبایی‌شناسی را به دانش‌آموزان، آموزش می‌دهیم، نگرش آنان تغییر می‌کند؛ در این شرایط ما می‌توانیم روی سه مؤلفه شناختی، عاطفی و رفتاری دانش‌آموزان متمرکز شویم.

این پژوهش با محدودیت‌هایی روبرو بود که از جمله آن‌ها می‌توان به انجام پژوهش بر روی یک جنسیت (دختران)، نداشتن مرحله پیگیری (به علت شرایط پاندمی کرونا) و عدم کنترل آموزش‌های انفرادی و داوطلبانه نقاشی، موسیقی و... اشاره کرد. همچنین پیشنهاد می‌شود با توجه به

منابع

اسدیان، سیروس و عزیزی، قادر (۱۳۹۷). تدریس مبتنی بر زیبایی‌شناسی: رویکردی جهت بهبود نگرش دانش‌آموزان به مدرسه. *نوآوری‌های آموزشی*، ۱۷(۲)، ۷۳-۹۶.

https://noavaryedu.oerp.ir/article_79147.html?lang=en

رشید، خسرو؛ مهرمحمدی، محمود؛ دلاور، علی و قطریفی، مریم (۱۳۸۷). بررسی مراحل تحول زیباشناسی در دانش‌آموزان شهر تهران. *نوآوری‌های آموزشی*، ۷(۴)، ۹۷-۱۲۴.

https://noavaryedu.oerp.ir/article_78885.html?lang=fa

محمدی، سید داود؛ مسلمی، زهرا و قمی، مهین (۱۴۰۰). ارتباط انگیزش تحصیلی با فرسودگی تحصیلی و وضعیت تحصیلی در دانشجویان. *راهبردهای توسعه در آموزش پزشکی*، ۸(۲)، ۱۰-۲۰.

<https://doi.org/10.52547/dsme.8.2.10>

References

Ahmadi, A., Fathabadi, R., & Bakhtiarvand, M. (2020). The effectiveness of aesthetic teaching on the attitude of elementary school students. *Randwick International of Education and Linguistics Science Journal*, 1(3), 423-431. <https://doi.org/10.47175/rielsj.v1i3.156>

Asadiān, S., & Azizi, G. (2018). Aesthetic-based teaching: An approach to improve students attitude towards school. *Educational Innovations*, 17(2), 73-96. [Persian] https://noavaryedu.oerp.ir/article_79147.html?lang=en

Bhargava, A., & Pathy, M. K. (2014). Attitude of student teachers towards teaching profession. *Turkish Online Journal of Distance Education*, 15(3), 27-36. <https://doi.org/10.17718/tojde.15072>

Chen, Y. T. (2020). An investigation of young children's science and aesthetic learning through a science aesthetic thematic curriculum: A mixed-methods study. *Australasian journal of early childhood*, 45(2), 127-141. <https://doi.org/10.1177/1836939120918503>

Chen, L., Bae, S. R., Battista, C., Qin, S., Chen, T., Evans, T. M., & Menon, V. (2018). Positive attitude toward math supports early academic success: Behavioral evidence and neurocognitive mechanisms. *Psychological science*, 29(3), 390-402. <https://doi.org/10.1177/0956797617735528>

Chou, M. J., Cheng, J. C., & Cheng, Y. W. (2016). Operating Classroom Aesthetic Reading

Environment to Raise Children's Reading Motivation. *Universal Journal of Educational Research*, 4(1), 81-97. <https://doi.org/10.13189/ujer.2016.040111>

Dewey, J. (1934). The supreme intellectual obligation. *Science*, 79(2046), 240-243. <https://www.science.org/doi/10.1126/science.79.2046.240>

Duman, B., & Yavuz, C. (2018). The Effect of Project-Based Learning on Students' Attitude towards English Classes. *Journal of Education and Training Studies*, 6(n11a), 186-193. <https://doi.org/10.11114/jets.v6i11a.3816>

Gall, M. D., Borg, W. R., & Gall, J. P. (1996). *Educational research: An introduction*. Longman Publishing.

Holochwost, S. J., Propper, C. B., Wolf, D. P., Willoughby, M. T., Fisher, K. R., Kolacz, J., Volpe, V. V., & Jaffee, S. R. (2017). Music education, academic achievement, and executive functions. *Psychology of Aesthetics, Creativity, and the Arts*, 11(2), 147-166. <https://doi.org/10.1037/aca0000112>

Johnson, A. (2016). *The implementation and evaluation of formative feedback on students' attitudes and perceptions on their learning: An action research* (Doctoral dissertation, Capella University).

Karim, N. S. A. (2012). Reading habits and attitude in Malaysia: analysis of gender and academic programme differences. *Kekal Abadi*, 25(1). <https://doi.org/10.1108/02640470710754805>

Kokkos, A. (2010). Transformative learning through aesthetic experience: Towards a comprehensive method. *Journal of Transformative Education*, 8(3), 155-177. <https://doi.org/10.1177/1541344610397663>

McManus, I. C., & Furnham, A. (2006). Aesthetic activities and aesthetic attitudes: Influences of education, background and personality on interest and involvement in the arts. *British Journal of Psychology*, 97(4), 555-587. <https://doi.org/10.1348/000712606X101088>

Malmström, M., & Öqvist, A. (2018). Students' attitudes and intentions toward higher education as determinants for grade performance. *International Journal of School & Educational Psychology*, 6(1), 23-34. <https://doi.org/10.1080/21683603.2016.1254132>

Meng, L., & Uhrmacher, P. B. (2014). Chan teaching and learning: An aesthetic analysis of its educational import. *Asia Pacific Education Review*, 15, 199-209. <https://doi.org/10.1007/s12564-014-9317-x>

- Mohammadi, S. D., Moslemi, Z., & Ghomi, M. (2021). The relationship between, academic motivation with academic burnout and academic achievement in students. *Development Strategies in Medical Education*, 8(2), 10-20. [Persian] <https://doi.org/10.52547/dsme.8.2.10>
- Paloş, R., Maricuţoiu, L. P., & Costea, I. (2019). Relations between academic performance, student engagement and student burnout: A cross-lagged analysis of a two-wave study. *Studies in Educational Evaluation*, 60, 199-204. <https://doi.org/10.1016/j.stueduc.2019.01.005>
- Rashid, K., Mehrmohammadi, M., Dlavar, A., & Ghatrifi, M. (2008). The Investigation of aesthetic development stages among Tehrani students. *Educational Innovations*, 7(4), 97-124. [Persian] https://noavaryedu.oerp.ir/article_78885.html
- Rodriguez, K. M., Castillo, L. G., & Gandara, L. (2013). The influence of marianismo, ganas, and academic motivation on Latina adolescents' academic achievement intentions. *Journal of Latina/o Psychology*, 1(4), 218. <https://doi.org/10.1037/lat0000008>
- Rondhi, M., Soesanto, S., & Sugiharto, I. B. (2018). The Ideology and Implementation of Aesthetic Education in Junior High School of Semarang Municipality. *The Journal of Educational Development*, 6(2), 220-229. <https://doi.org/10.15294/jed.v6i2.22409>
- Saxe, A., & Wilson, J. (2021). Curriculum, aesthetics, and social justice: From the common to the exceptional. *Current Issues in Education*, 22(2). <https://cie.asu.edu/ojs/index.php/cieatasu/article/view/1963>
- Seifert, C., & Chattaraman, V. (2020). A picture is worth a thousand words! How visual storytelling transforms the aesthetic experience of novel designs. *Journal of Product & Brand Management*, 29(7), 913-926. <https://doi.org/10.1108/JPBM-01-2019-2194>
- Şeker, H. (2011). Developing a questionnaire on attitude towards school. *Learning Environments Research*, 14, 241-261. <https://doi.org/10.1007/s10984-011-9096-9>
- Sinclair, N. (2009). Aesthetics as a liberating force in mathematics education?. *ZDM Mathematics Education*, 41, 45-60 (2009). <https://doi.org/10.1007/s11858-008-0132-x>
- Stroud, S. R. (2014). The art of experience: Dewey on the aesthetic. In *Practicing Pragmatist Aesthetics* (pp. 33-46). Brill. https://doi.org/10.1163/9789401210812_004
- Tateo, L. (2017). Poetic destroyers. Vico, Emerson and the aesthetic dimension of experiencing. *Culture & Psychology*, 23(3), 337-355. <https://doi.org/10.1177/1354067X17701270>
- Topalã, I. (2014). Attitudes towards academic learning and learning satisfaction in adult students. *Procedia-social and behavioral sciences*, 142, 227-234. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2014.07.583>
- Tsai, H. C., & Liu, R. L. (2020). Action study of community-based aesthetic education course design and practice for senior citizens. *Systemic Practice and Action Research*, 33, 137-147. <https://doi.org/10.1007/s11213-019-09484-x>
- Uhrmacher, P. B. (2009). Toward a theory of aesthetic learning experiences. *Curriculum Inquiry*, 39(5), 613-636. <https://doi.org/10.1111/j.1467-873X.2009.00462.x>
- Uhrmacher, P. B., Moroye, C. M., & Conrad, B. (2016). Aesthetic, spiritual, and flow experiences: Contrasts and educational implications. *Education and Culture*, 32(1), 131-151. <https://doi.org/10.5703/educationculture.32.1.131>
- Young, K. (2019). Exploring a curricula of visual and poetic aesthetics. *The Canadian Review of Art Education*, 46(1), 44-59. <https://crae.mcgill.ca/article/view/49>